

PETRUS GRUTERUS (AMSTERDAM)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
18 DECEMBER 1628
416A

Aanbevelingsbrief voor Martinus.

Samenvatting: Gruterus betreurt het Huygens lange tijd niet meer in Amsterdam te hebben gezien. Hij stuurt nu Martinus, die ook vaardig op luit en gamba is, naar Huygens toe.

Bijlage: gedichten (Gruterus).

Door Martinus naar Huygens gebracht. Over een antwoord door Huygens is niets bekend.

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 37: brief (enkelvel, 20x31cm, a*b; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 1, nr. 382, pp. 225-226: onvolledig (<Bajulum vero tibi ... attendentem habebis>), rest samengevat. Worp plaatste de brief ten onrecht in 1627.

Namen: Frederik Hendrik; Martinus; Antonius; Polyhymnia; Vacuna.

Plaatsen: Groenlo; Oost-Indië.

Glossarium: cythara (luit); nervus (snaar); psallere ([luit]spelen); tactus (het spelen); viola (viola da gamba).

Transcriptie

Eerentfesten, hoochgeleerden, voorsienigen Constantinus Hugenus, Secretarius van den Doorluchtighen Prince van Oranjen, et[c.],

in Den Hage.

Par amis.

Salutem plurimam.

Diu adventus tui fama Amsterodamenses lactavit, clarissime Hugens, postquam Grollæ expugnatae trophæa Hagam transtulisti. Sed rumusculos eos pertinaci in aulâ comperendinatione eludis, qui necessitati Principis jugi obsequio pares. Colloqui ergo spem secludens, literario legato rem perago, sed membrana longo situ squalida ad properare jussa. Quippe dum oris tui simulacrum expecto, domesticis latebris fota, apricationem suam deseruit. Tu serotinam digitis in blanditiem compositis attricare digneris, ut, quæ ibi votorum nostrorum summa est, ad eventum perducatur. Quicquid autem natum erit, quod auribus nostris inseri mereatur, exiguo chartæ pitaceo includes, si tibi vel vitio creato otio Vacuna abblandietur.

¹Bajulum verò tibi hunc præsto, qui nostris vecturam præbet, et alloquium tuum hybernâ profectione aucupatur. Juvenis est, moribus edecumatis polyticam exprimens, artificio præcellens, seu tu cytharam (vulgariter loquor) seu violam ad experimentum vocabis. Indiæ Occidentalis fata tædiosâ transfretatione enavigavit. Manu ferrum quoque tractare gnarus, ne tu eum solo nervorum tactu enervem credas. Dignus mehercles est, qui tuo præsidio tantum evaleat, ut Principis suffragio ad meliores sortis rationes deducatur. Si tamen conditiuncularum imparata spes erit, in futuram pollucibilitatem eum servare digneris, dummodo in legatorum consessu aliqua famæ scintilla inclarescat. Si et potior promovendi callis tibi illuciscet, eum indicio tuo partum habeat. Polyhymnia tibi hoc nomine titulos augebit, si psallendi dexteritate nobilis, artis gloriam in peregrino disseminare voles.

Me quoque prono pectore meritis tuis attendentem habebis, velut in ipso quoque officia non cessabunt, quæ pariandi necessitate quamvis fastidiosæ ædilitati satisficient. Vale, clarissime Hugeni, et me amare perge. Amsterdami, XV Calendas Januarias MD[C]XXVIII.

1. In de marge: 'Antonium Martinum.'

Tuus
Petrus Gruterus.

Vertaling

Aan de eerbare, geleerde, voorzienige Constantijn Huygens, secretaris van de doorluchtige prins van Oranje, enz.

Te Den Haag.

Aan vrienden meegegeven.

Gegroet.

Reeds lang misleidde de roep van uw komst de Amsterdammers, waarde Huygens, nadat u de zegetekenen van het veroverde ²Groenlo naar Den Haag hebt gevoerd. Maar u ontwijkt de gesprekken met hen door een voortdurende verlenging van uw verblijf aan het hof, u die zich schikt in de niet aflatende gediensstigheid aan de ³prins. Aldus zonder hoop op een samenspraak, neem ik mijn toevlucht tot een literaire zending, maar de vellen zijn door het lange liggen weerbarstig nu ze tot haasten worden geroepen. Toen ik immers nog wachtte op een afschrift van uw taal, op wat gekoesterd lag in de huiselijke schuilplaatsen, heeft een en ander zich onttrokken aan de buitenwereld. Moge u zich verwaardigen met bereide handen deze verlate fraaiigheid ter hand te nemen, opdat tot voltooiing wordt gebracht wat hier het hoogste van onze wensen is. Alles immers wat ontstaan zal zijn, dat het verdient door onze oren te worden opgenomen, zult u afsluiten met een eenvoudig opschrift op het handschrift, als de Ledigheid u wel door een vergissing ontstane vrije tijd zal toelachen.

Ik verschaf u echter deze ⁴brenger, die voor ons het vervoer verzorgt en die uit is op een gesprek met u in uw winterverblijfplaats. Het is een jonge man, die door zijn uitgelezen gedrag leiding uitdrukt, uitmuntend is door zijn kunstvaardigheid, wanneer u hem voor een proef op de luit (ik noem die gewoon) of de viola da gamba zult oproepen. Hij is met een moeilijke overtocht uit Oost-Indië teruggevaren. Hij weet ook het ijzer met de hand te bewerken, opdat u niet meent dat hij met het beroeren van de snaren aan het einde van zijn kunnen is. Waarlijk is hij het waard, die slechts door uw bescherming in staat is om door voorspraak van de prins tot een betere portie van het lot te geraken! Als er toch onvoldoende hoop op afspraakjes zal bestaan, moge u zich dan verwaardigen hem te dienen tot een toekomstige verkiesbaarheid, wanneer maar in de bijeenkomst der afgezanten één of ander sprankje hoop op roem oplicht. Als er voor u een machtiger pad van bevordering oplicht, moge hem dat dan door uw aanwijzing geworden. Polyhymnia zal hiervoor uw aanzien vermeerderen, als u door de handigheid van uw edel luitspel de roem van uwe kunst in den vreemde wilt verbreiden.

Ook zult u mij met genegen inborst als een aanschouwer van uw verdiensten hebben, zoals ook in diezelfde [inborst] die diensten niet zullen uitblijven, die door de noodzaak om iets terug te doen welke vervelende dienst dan ook zullen afbetalen. Gegroet, waarde Huygens, en blijf aan mij denken. Amsterdam, 18 december 1628.

Uw
Petrus Gruterus.

2. Groenlo werd op 19 augustus 1627 veroverd.

3. Frederik Hendrik.

4. Antonius Martinus.

RECEIVED
BIBL.

Si aduentus tui fama Amstelredamensis cartavit Clar^{mo} Hugens,
postquam Grollæ expugnata Tropæa Hagay transtulisti. Sed rûm-
sculos eos pertinaci in aëla compendinatione eludis, qui nec sitati
principis iugi obsequio paros. Colloquij ergo spem secludens, literario
legato idem perago, sed membrana longo situ squalida ad proferre iussa.
Quippe dum oris tui simulacrum exopto, domesticis latens fota, apri-
cationem suam deseruit. Tu scintillam digitis in blanditiis compositis
attractare dignus, ut quæ ibi doctorum nostrorum summa est, ad eventum
perducatur. Quicquid autem natum erit, quod auribus nostris inseri meretur
exiguo refarta pitacco includes, si tibi vel vitio creato otio Varuna ab-
rominus, mar blaudictur. Bajulus vero tibi sum præsto, qui nostris vocatur præstet,
et alloquium tuum hyberna protectione succubat. Invenis est, moribus
edematibus polyfemum opprimens; artificio peratellens, seu tu Cylharay
(vulgariter loquor) seu Violay ad experimentum vocabis. India occidua
talibus fata terribila transfestatione enavigavit, manu ferrum quoque
tractare gnarus, ut tu sum solo nervorum tactu enervos erodas. Signis
modicis est, qui tuo presidio tantum valdat, ut principis suffragio
ad meliores fortis rationes dedicatur. Si tam conditiuncularum imparata
spes erit, in futuram pollucibilitatem cum servare dignus. Nunquid is
elegorum conspectu aliqua famæ frintilla inclaudit. Si et potior
promovendi rallis tibi illucis est, cum indicio tuo partem habeat. Polygymia
tibi per nomen titulos augeret, si psallendi dexteritate nobilis, artis
gloriam in peregrino dis seminare velles. Ne quoque prono pectoris mori-
tis tuis attendentes, lassos; vident in vobis quoque officia non res habent,
quæ parandi nec sitati quamvis fastidiosa assiduitati satisfaciunt.
Vale Clar^{mo} Hugens et me amaro perge. Amstred. 16. Cal.
Jan. 1628. Grebii

Tuus
Petrus Gruterus

Scritter te loogde.
Leider door de
Constantijn Huygens
Secretaris van de
Dorchesterse Prins
van Oranje. etc.

par ains Ind. Hage